

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yeeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzəən kì kiíyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzə á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzə kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaán é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaán fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzə wo lii nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kér fó a yu vijun ve kisunŋnìn keé ngèngèr wùn à Biímée, a'fó a dzə là fan wùn à fo kitan kì siin kì kiíyín jì dzə á shíi wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzəən é shíi jì nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwiíy kilòŋ e wìy e rər sí bì' fo bó á yò' dzəə kər dzəə yimò' fóo sə vitú vév fó sa' vitaavií wùn á nə'sí,

Mo kí dzəən é shíi fóo yiì é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayi fèrìn ne nsər fóo səə biímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fóo dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à viréŋréŋ vé lùmèn w'n wiíy, e kfèn wáy yín jì kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə'əm ye juŋe dzə é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzəən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghvém e kfèn a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'm kiíy ghay sìn wùn à vitaaví vìn vi, kí dzə é shíi fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzəən ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yeeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfì' njiin yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintati veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzəm e vífí, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrii fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vìn vi, shishár shishàr, e mvèm wóŋ wùn ákitu ke nsay fó yiì, áá kiíy e kfèn a lèm kijuuŋŋ e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wùn à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wìr dzəm réŋréŋ fó ghvəm wùn à fó ghày, á yo' dzəə wìr msòŋ jì kwàn. Wìr dzəm k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífí, a wù kér fó a yiì e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wìr dèm kər ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm ráam, nshòm, kìn lumèn kìn Wiíy, kìn lám, biímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à

ḡkè' se dzə'əm si, kén, kidzəáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzəm kér vitaáví fó a dzə e tin, fóo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzə e kìn.

4

Wìr yò' kér fó a lìm vikwàn, kìn a lìm lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfinè wìr msòḡ, kìn dzə é dzəə rənè yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvrì e wìr a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wìr yó' dzə á wír bèy.

6

Fo nsər si, wìr dzəm kér ghay virə' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wìr dzəm dzə réḡréḡ é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réḡréḡ là nya'. Nsər kér fó a kìn wìr dzəm réḡréḡ là nya' e ghan se kinyà' ki nəən ne e nèn bvə' sá' wìr msòḡ rən. Lá wìr yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntéḡ.

8

Wìr dzəm kér ghay ji nsər yeé wòḡ nəé e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wìr /wíri bvə'ən nsər ye wòḡ foon kìn ye yì dzəən é ḡwà' nsər woó wòḡ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wìr yò'wìy koò wír e fìn e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wòḡ, a bó nsər yeé wòḡ yo' biímé.

10

Wìr dzəm kér ghay réḡréḡ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ḡḡèḡḡè ye yì tíy fo wun kitu, kfèn sá'nsa' réḡréḡ mo yì dzəən là kilo' fóo dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wìr dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tìi wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ḡḡèḡḡè e kibà' ke nsa' áá sá' wun réḡréḡ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bì' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəəsín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bì' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wòḡ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzə á fò ḡḡe' là' ye yì shaa kinyo ke ḡwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo ki kì kooyin.

12

Á yò' kér fóo nəè e wìr kilitì ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ḡhvém rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wìr dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wìr dzèm kér ghay fó a ghan a shiíy aáwunee mvèm won mo wù kojé.
2. wír dzèm kér ghay fóo fəə fo wòn wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fóo kfən e bəm e wun wòn.

14

1. Wìr dzèm kér ghay wo dzè wù wàa tà' e kfən a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzè é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kìn ki yò'dzè kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yee wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashií wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzèm kér ghay e wun wòn fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfə (won vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, won wùn à biímée, á kér ghay fó a ker tátí vjin, a fèr kfəə. Áwune kér vitaáví rénrj é ghan sé tátí vjin, e mvèm dzè'əm tátí vjin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vjiné kù dzé cá' a dzè cá' a dzè fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzè á wàa dzə.
3. Kfəə dzè fómo Nyù, a kfən dzè kintatì ke ngwàrìn wòn, a kitúm wùn à wonje kér fó a kìn.

17

1. Wìr dzèm kér vitaáví fó a ker vifá vé fo wun kitu rénrj mo dzè wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun kej.

18

Wìr dzèm kér ghay fó a ker kwa'tì ré, vifí vé wùn à biímé rəə. Ghay rəne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatì wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fóo dìn biímé ré moo é dùnrì, e yiì, e ghvəm wùn à fóo ləm nsər.

19

Wìr dzèm kér ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì ré; ghay rəne fó vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fóo tà', e səəsí, e kfən sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yiì ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzèm kér ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfən tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaáj.

2. Lá wìr yò' kàn wìr ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzàèn koŋ rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay fòó a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kin fòó sho' wíri aá li kiré' kfá.

2. Wir dzèm kër ghay réŋréŋ fòó li kinyo kfá e dù sho e virè' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.

3. Tím sa' yeé wòŋe wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋè. Koŋ rəne wiy a din wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yiì wir dzèm wo wù kuyin ne wùn à viréŋréŋ ví, aá wiy a sho' e kilìtì kìn é dzəə yee réŋ yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wìr dzèm, moo wìr woó wòn kër ghay ló a dzə e kiŋèn, e klèn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kiŋ wun réŋréŋ mo káv kìn kéŋe dzəə'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keŋ, dzə'əm wùn á lií woŋ wov ve dzəən ku fò wun viwìr wùn, wùn à ghvəme.

23

1. Wìr dzèm kër ghay fò a ker lìm. Fòó sho' kfəə lìm ye wù koŋè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lìm lìm a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiŋèn fò kibun ke lìm.

2. Wìr dzèm wo wù lìm lìm réŋréŋ kër fò a ker vila'ày réŋréŋ là nya'.

3. Wìr dzèm wo wù lìm lìm kër ghay fò a ker vilaámé vee réŋ ve ví gheenēn wun ve dzə ví tòŋ wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wáa ker viwìr ve wìr msòŋ, wùn à ntom símó' sí, a shií fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.

4. Wìr dzèm kër ghay fòó kè' kìn fòó tatí vintatì ve ví kiŋ lìm rá vee wun kòn.

24

Wìr dzèm kër ghay fòó meémè fo shuu lìm a yiì kifá ke wù koŋè, e tátí wùn à ghán sé lìm se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meémè yee kè' fò ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzèm kër ghay fòó a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fòó yiì é wún wun wáa dzə e távín wùn à kfəə rəə, moo fò viyikìr, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shií ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lìm, se yàsí, sé ndzəm, sé viŋkfə, sé vidzəənè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaáví vé.

2. Yìy wùn wàn kër ghay fò a ker leéy wùn àsé yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tátí vijin kìn é visàkii kër ghay réŋréŋ fò a dzə à kiŋèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzèm kër ghay fòó ye'éy ŋwà'. Yé'éy rəne kër fò a dzə kisán, a kí fèm ghà'é le, e ŋkè'se á dzəə yìy yé'éy sho yíyin. Nkè' yé'éy ye yiyìn rən kër fò a dzə kù fo wìr dzèm. Yé'éy fèr wùn à yé lème kër fò a dzə tèéter fo wìr dzèm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wìr dzèm reŋréŋ mo vifí vé ví dzəən.

2. Shií ṇwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə f́óo yìi é wir kiíy wùn à f́óo tavír ghwám yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wír msòṇ ví. Yí kér f́óo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viṇkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wír msòṇ kìn vitatì ve dzəə biímé Nyù, e kdèn a tavír lìm se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay f́ó a lèm nyaáṇ.

3. Atàr wùn aàyìyí kér ghay f́óo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wàa fo e wón véví.

27

1. Wír dzəm kér ghay f́ó a tatí là kan e vinyò ve liì woo wun wòn, e kfèn a yu vijun ve fèr, a ker kilín fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wír dzəm kér ghay f́ó dzə e kiṇèn f́ó yir wùn à f́ó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sáṇ wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wír dzəm kér ghay f́ó a ker nyaáṇ e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e f́í' a ker ghay wùn à vitaáví vé ví mo sá' rène suuyin.

29

1. Wír dzəm kér f́ó a lìm, a dzə e wun kilin bì'fo dzəèn f́ó cá'cá' fo dzə wù kùyír kitú kfə là kinjivìr.

2. Mo wír dzəm dìn ghay sìn wùn à vitaáví vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e f́í' a kìn kiíy wùn à ghwəme fo ghay wùn à vitaáví vé wír á mó'ó wùn à f́óo runér réṇréṇ mo liì wo jun, nyaáṇ woó wòn wùn à dzə'əm ye juṇe e wòn wo wír dzəm kér ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzə a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vìn vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzə shó e sa' fèn ke dzə kitúm, kintatì kìn wír wù bìnér ji kí f́ó wun vitaáví ji wù wàá yìi á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saṇen é sa'fèn.
